

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
MAGISTRAT DR. LEONARD CARUANA LL.D., M.A. (FIN. SERV)

Avviż Nru: 128/2023 LC

CHRISTIAN CREMONA
(K.I. 244095M)

VS

ROCCA TASCA
MART SALVATORE ROCCA MARINO
BORGIO MANFRA KM245 400 15, GELA 93012 CL,
SQALLIJA, ITALJA

MIRIAM MARINO
(LICENZJA TAS-SEWQAN NRU U16H87410L)
BORGIO MANFRA KM245 400 15, GELA 93012 CL,
SQALLIJA, ITALJA

Illum, 20 ta' Ottubru 2023

Il-Qorti,

Rat ir-rikors ta' Christian Camilleri preżentat fid-19 ta' Mejju 2023 fejn talab lill-Qorti tikkundanna lill-intimati flimkien u solidalment bejniethom iħallsu lill-attur is-somma ta' disat' elef, disgħa mija u ħames Ewro u tmienja u ħamsin ċenteżmu (€9,905.58)

rapprezentanti bilanċ minn somma akbar li għadu minnhom dovut lillhom in linea ta' danni sofferti mill-attur b'konsegwenza tal-inċident stradali li seħħ fit-28 ta' Mejju, 2022, f'Gela, Sqallija meta l-vettura propjetà tal-attur tal-għamla Land Rover Discovery b'targa ta' reġistrazzjoni tar-Renju Unit li huwa kien ħalla, bi qbil magħha, fil-kustodja tal-konvenuta Rocca Tasca, kienet qed tiġi misjuqa, ad insaputa tal-attur u mingħajr il-kunsens u l-awtorizzazzjoni tiegħu, mill-konvenuta l-oħra Miriam Marino (bint il-konvenuta Rocca Tasca), liema inċident stradali seħħ unikament tort tal-konvenuta Miriam Marino.

Bl-ispejjeż kollha kontra l-intimati li huma minn issa ngunti għas-subbizzjoni.

Rat illi l-intimati ġew notifikati fis-17 ta' Lulju 2023 permezz tal-posta reġistrata;

Rat illi fis-seduta tat-13 ta' Ottubru 2023 il-konvenuti msejġha diversi drabi baqgħu ma dehrux u lanqas ma pprezentaw ir-risposta tagħhom għat-talba tar-rikorrenti sa dakinhar;

Rat illi fl-istess seduta tat-13 ta' Ottubru 2023 il-Qorti awtorizzat lir-rikorrenti, fuq talba tiegħu stess, sabiex jipprezenta kapitolu għas-subbizzjoni tal-konvenuti, liema kapitolu ġie pprezentat seduta stante u ġie approvat mill-Qorti;

Rat illi fil-kapitoli għas-subbizzjoni tal-konvenuti, ir-rikorrenti talbu lill-konvenuti sabiex jipprovaw bil-ġurament tagħhom li huma debituri tal-attur fis-somma indikata u għar-ragunijiet kontenuti fl-avviż odjern;

Rat illi l-kawża tħalliet għas-subbizzjoni tal-konvenuti għal-lum stess.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat illi fis-seduta tal-lum il-konvenuti reġgħu ma dehrux għas-subizzjoni tagħhom sabiex iwiegħbu għad-domanda attriċi.

Ikkunsidrat;

Illi jirriżulta li minkejja li l-konvenuti ġew debitament notifikati bl-atti proċesswali kif hawn fuq imsemmi, huma għażlu li ma jdaħħlu ebda risposta u lanqas li jidhru għas-sejha ġudizzjarja tar-rikorrenti.

Illi bl-applikazzjoni tal-Artikoli 698(2) u 702 *et seq* tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta, ir-rikorrenti talab li l-konvenuti jingħataw is-subizzjoni u għaldaqstant talab l-awtorizzazzjoni tal-Qorti sabiex iressaq il-kapitoli fil-konfront tagħhom.

Illi s-subizzjoni ta' parti hija proċedura li ġġib effetti serji ħafna fuq il-posizzjoni ta dik il-parti jekk tali tonqos li tidher. Illi kif ġie ritenut fis-sentenza **Dr John Buttigieg LL.D, M.P. vs Michael Marletta**¹, "*il-materja tas-subizzjoni hija materja delikata u deċiżiva peress li biha jekk il-parti tonqos li tidher, il-kapitoli jittieñdu bħala konfessati u l-konvenut ikun impedut li jagħmel appell amenokke ma jiġġustifikax il-kontumaċja tiegħu.*"

Illi di piu, ġie ritenut fis-sentenza **Stephen Vella et v. Bollicine Limited**² rigward il-kapitoli li:

"jibda biex jigi osservat illi in linea ta' principju l-kapitolu hu fatt processwali li jgib miegħu effetti specifici, espressament prevvisti u determinati mil-ligi taht il-Kapitolu 12. Ara Artikoli 698 (2) u 702 (3). Minnhom huwa dezunt illi l-kapitolu hu mezz dirett

¹ **Dr John Buttigieg LL.D, M.P. vs Michael Marletta**, Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri), 11 ta' Novembru 1986

² **Stephen Vella et v. Bollicine Limited**, Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) 9 ta' Jannar 2008 (Appell Ċivili Nru 161/2005/1)

biex jipprovoka konfessjoni gudizzjali f' min lilu jigi deferit ta' fatt sfavorevoli ghal kapitolat u ta' vantagg ghall-parti li eskogitatu. Jinghad fid-decizjoni fl-ismijiet “Anthony Borg -vs- Samwel Veneziani”, Appell Inferjuri, 28 ta' April 1998, illi “din ic-cirkustanza hi hafna rilevanti ghaliex tfisser illi bin-nuqqas tal-konvenut appellat li jidher biex jikkontesta l-kapitolu, saret prova positiva li l-ammont rekalmat mill-attur kien dovut lilu ghal ragunijet minnu pretizi u dana bl-ammissjoni – anke jekk negattiva fis-sens ta' non kontestazzjoni – ta' l-istess konvenut.

In tema, kemm id-duttrina legali kif ukoll il-gurisprudenza, issoktaw jaffer maw, u jikkawtelaw ukoll, illi tali prova wehida mhux necessarjament u bilfors ghandha tiddemostra l-fondatezza tal-pretensjoni ta' l-attur in kwantu dak l-istat migjub in essere bil-kapitolu ma ghandux ifisser li qed jintroduci derogi ghall-principju tal-piz tal-provi. Kif rilevat mill-Qorti ta' l-Appell kolleggjali fil-kawza “James Trapani et -vs- Vincent Cilia” (28 ta' April 2000), “il-kapitoli jitqiesu konfessati pero` dan ma jfisserx li l-Qorti kienet obbligata toqghod fuq dik il-prezunta ammississjoni. Dik il-prova kellha tigi evalwata u meqjusa flimkien ma' kull prova ohra li sa dak l-istadju setghet kienet diga` prodotta quddiem il-Qorti. Dan ghaliex kif gja nghad is-subizzjoni setghet tintalab f' kull parti tal-procedura”;

Naturalment, l-apprezzament relattiv ta' dik il-prova b' dak il-kapitolu hu rimess ghall-poter diskrezzjonali tal-Qorti adita mill-mertu, u f' dan il-kaz, tajjeb jew hazin, l-ewwel Qorti dehrilha li setghet tigbed il-konkluzjoni illi l-fatt dedott mill-atturi kien ghalha suffragat bil-prova kostitwita mill-kapitolu;”

Għalhekk, minkejja li r-rikorrenti ressaq il-kapitoli kontra l-konvenuti, dan ma jfissirx awtomatikament li t-talbiet rikorrenti ġew awtomatikament ipprovati sal-grad rikjest mil-liġi.

Filfatt, għe ritenut fis-senteza Tabib **Dr Antonio Zammit et vs Francesco Pace et**³ illi *“Huwa veru li l-kapitoli, meta s-subent ma jkunx wieġeb għalihom u ma jkunx iġġustifika l-kontumacċja, għandhom jitqiesu bħala konfessjoni. Imma dana ma jfissirx li l-Qorti hija obligata toqgħod dejjem duq dik il-preżunta konfessjoni. Is-subizzjoni hija sempliċi mezz ta' prova, u għandha tiġi eżaminata u valjata flimkien mal-provi l-oħra kollha tal-kawża' b'mod illi, jekk il-kapitoli ma jkunux konfaċenti mal-provi l-oħra tal-kawża, u l-Qorti jidrilha li għandha tagħti prevalenza lil dawk il-provi l-oħra, il-konfessjoni preżunta derivanti mis-subizzjoni għandha ċċedi quddiem dawk il-provi l-oħra.”*

B'hekk, fil-perspettiva ta' dan il-prinċipju appena enunċjat, il-Qorti ser tgħaddi biex teżamina l-provi mressqa in sostenn tat-talba attriċi.

Illi fis-seduta tal-20 ta' Ottubru 2023, xehed Christian Cremona fejn qal illi huwa kien xtara l-vettura *de quo* mill-Ingilterra u ried inizzilha *overland*. Hu għe informat mill-operaturi tal-vapur bejn Malta u Catania li ma kienx ser ikollhom post fuq il-vapur biex inizzilha dakinhar tal-biljett u l-familjari tal-eks tfajla tiegħu, ossija l-intimati odjerni, offrewlu li jzommu l-vettura sakemm isib post fuq il-vapur. Illi ad insaputa tiegħu, huma ħarġu b'din il-vettura u kkawżaw incident serju fi Sqallija, fejn baqgħu diegħlin ġewwa vettura oħra u anke kkawżaw danni fil-ħitan tat-triq u fl-istess vettura tal-intimat. Hu kkonferma li l-ammont mitlub jirrappreżenta danni li rriżarcixxa lis-soċjetà assikurattriċi tiegħu, tiswija u tindif tat-triq fejn seħħ l-incident kif ukoll ċitazzjonijiet li ħarġu fuq il-vettura waqt li kienet qed tinstaq mill-intimati fi Sqallija.

³ **Tabib Dr Antonio Zammit et vs Francesco Pace et**, Qorti Ċivili, Prim' Awla, 28 ta' Gunju 1952.

Kopja Informali ta' Sentenza

Ix-xhud ikkonferma bil-ġurament tiegħu illi l-ammont ta' €9,905.53 għadu dovut lir-rikorrenti.

Illi mill-provi prodotti mir-rikorrenti, il-Qorti ssib illi l-kapotili mressqa huma konsonanti mat-talba għas-sorta u b'hekk m'hemmx raġuni għalfejn il-Qorti ma tilqax it-talba attriċi.

Deċide:

Għaldaqstant, għal dawn il-motivi, il-Qorti qed taqta' u tiddeċiedi billi tilqa' t-talba tar-rikorrenti Christian Cremona u konsegwentement tikkundanna lill-konvenuti Rocca Tasca u Miriam Marino, flimkien u solidament bejniethom iħallsu lir-rikorrenti s-somma ta' disat' elef, disgħa mija u ħames Ewro u tmienja u ħamsin ċenteżmu (€9,905.58) u bl-imgħax legali b'effett mid-data tal-lum sad-data tal-pagament effettiv.

Bl-ispejjeż tal-preżenti jkunu a karigu esklussiv tal-konvenuti.

Ft.Dr. Leonard Caruana
Maġistrat

Sharonne Borg
Deputat Reġistratur